

Oslo, 1.3.2025

INNSPILL TIL ENDRINGER I BESTEMMELSENE OM TILSKUDD TIL ANLEGG FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET 2025

Vi takker for invitasjonen til å komme med innspill til endringer i spillemiddelbestemmelsene. NKF har innspill som gjelder kravene til klatreanlegg (kap. 2.6.26). Vi viser også til fellesinnspillet fra NIF og alle særforbundene i fjor høst. NKF ser behov for flere endringer i de kravene og rammene som gjelder for klatreanlegg, og vi ser behov for å kunne gi tilskudd til to nye typer installasjoner som det i dag forventes at moderne klatreanlegg skal ha: autobelay og vippbare LED-buldrevegger.

Vi ønsker også å gjenoppta samarbeidet med KUD om å revidere veilederen for klatrevegger. Gjeldende bestemmelser viser til at oppdatert veileder for klatrevegger kommer i 2022, men det arbeidet har stoppet opp. Utviklingen av nye klatreanlegg går raskt, og det er et påtrengende behov for å oppdatere en del av innholdet i denne veilederen.

Forslag til justerte krav og rammer for klatreanlegg

1. Arealrammene for klatreanlegg gir urimelig forskjellsbehandling

Rundskrivets arealrammer for utvikling av klatreanlegg reflekterer ikke lenger de reelle kravene til et moderne klatreanlegg. Konsekvensen av dette er at haller for andre idretter oppnår 2-3 ganger høyere tilskuddsandeler for samme areal, selv om klatreanlegg i realiteten er dyrere å bygge.

Vi kan illustrere dette med et konkret eksempel fra et anlegg under planlegging i Haugesund. Dette er et fellesprosjekt med en turnhall og en klatrehall i samme bygning, begge omtrent like store med ca. 2300 m² gulvflate. Totalbudsjettet på ca. 300 mill.kr. fordeles likt med ca. 50 % til hver hall. Med nåværende kriterier viser beregningen en tilskuddsandel på 22-23 mill. kr. til turnhallen og bare 8 mill.kr. til klatrehallen. For tilnærmet like store haller er dette en helt urimelig forskjellsbehandling, særlig i lys av at klatrehaller er dyrere å bygge på grunn av kostbar innredning.

Hovedforklaringen er at arealkriteriene for tilskudd til klatrehaller er svært lave. For klatrehaller er slår høyeste sats inn ved 700 m² klatreflate. Anlegget i Haugesund er til sammenlikning planlagt til 1950 m² klatreflate for tauklatring. Dette tallet er typisk for større, moderne klatreanlegg som har vært bygget de seinere åra, der klatreflatene har vært på 2000-3000 m².

Den samme problemstillingen gjelder for større buldreanlegg. De nåværende bestemmelsenes maksimalramme på 300 m² må i dag regnes som et lite-til-medium buldreanlegg. Anlegget i Haugesund er til sammenlikning planlagt med 900 m² klatreflate for buldring. Større buldreanlegg som prosjekteres i dag har mer typisk et buldreareal opp til 1200 m².

NKFs forslag: Vi ønsker at arealrammene økes, slik at de gir rom for støtte til anlegg dimensjonert etter dagens krav til større anlegg, der klatrehallene kan ha 2000 til 3000 m² klatreflate og/eller mer

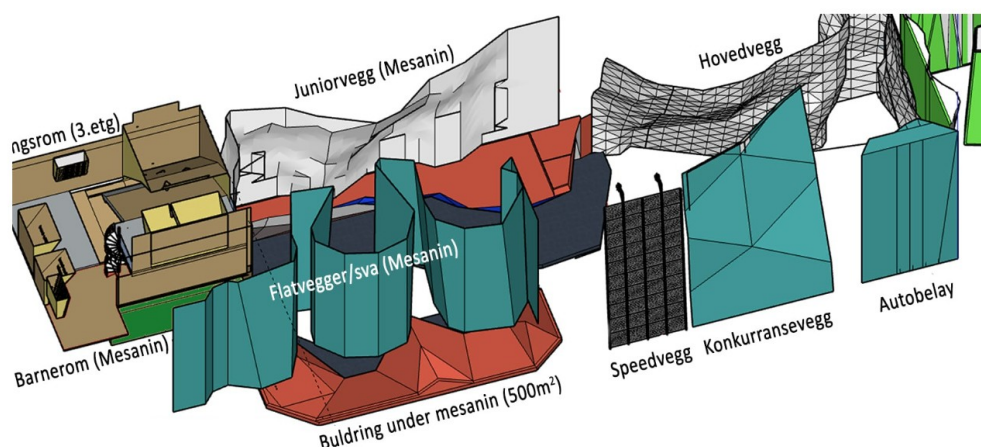
enn 1000 m² buldreplate. Beløpsgrensene må heves tilsvarende med om lag samme støtte per kvadratmeter klatreflate.

2. Klatrehaller må kunne godkjennes med vegger i ulik høyde

Et moderne klatreanlegg vil typisk ha vegger med ulik høyde i samme «hall» – eksempelvis trenings- og konkurransevegger i full høyde på 15-18 m i en del av hallen og lavere kurs-/familie-vegger i en annen del på 10-13 m høyde, gjerne på en mesanin med buldrevegger på nivået under klatreveggen. Dette er god tilrettelegging for inkludering av alle klatrere i samme anlegg. Hvis kravene forutsetter en og samme høyde på klatreveggene i en hall, vil man ekskludere en av gruppene fra aktiviteten.

Et moderne klatresenter består optimalt sett av ett eller flere buldreanlegg (gjernede fordelt over flere etasjer i bygget) og/eller ett eller flere klatreanlegg av ulike størrelser og høyder. Et eksempel er Bergen klatreklubb sitt klatresenter i Åsane Arena:

- <https://www.godeidrettsanlegg.no/nyhet/vestveggen-asane-arena-er-arets-idrettsanlegg-2021>
- <https://www.godeidrettsanlegg.no/forbildeanlegg/vestveggen-klatresenter-i-asane-arena>

Figur 1: Klatresenteret «Vestveggen» består av flere ulike typer anlegg for klatring inndelt i soner (Bergen klatreklubbs klatresenter).

NKFs forslag:

A: Vi ønsker at tauvegger i forskjellige høyder kan godkjennes i samme hall, ikke bare den høyeste veggen i klatrehallen.

ELLER

B: Det må komme tydelig fram at det er mulig å søke om midler til flere «klatrehaller» med ulike klatrevegghøyder innenfor samme byggeprosjekt, f.eks. klatrehall 15 m og klatrehall 10 m. Det må også tydelig komme fram at det ikke er nødvendig å ha fysiske skiller mellom slike «haller» med ulike vegghøyder.

3. Buldrevegger må kunne bygges som et helhetlig buldreanlegg

Som nevnt vil et moderne klatresenter også ha ett eller flere buldrevegger oppdelt i forskjellige soner for ulike formål, f.eks. barnebuldring, begynnere, treningsvegger, konkurransevegger. Det er ikke unaturlig å fordele disse buldreveggene til forskjellige søknader.

NKFs forslag:

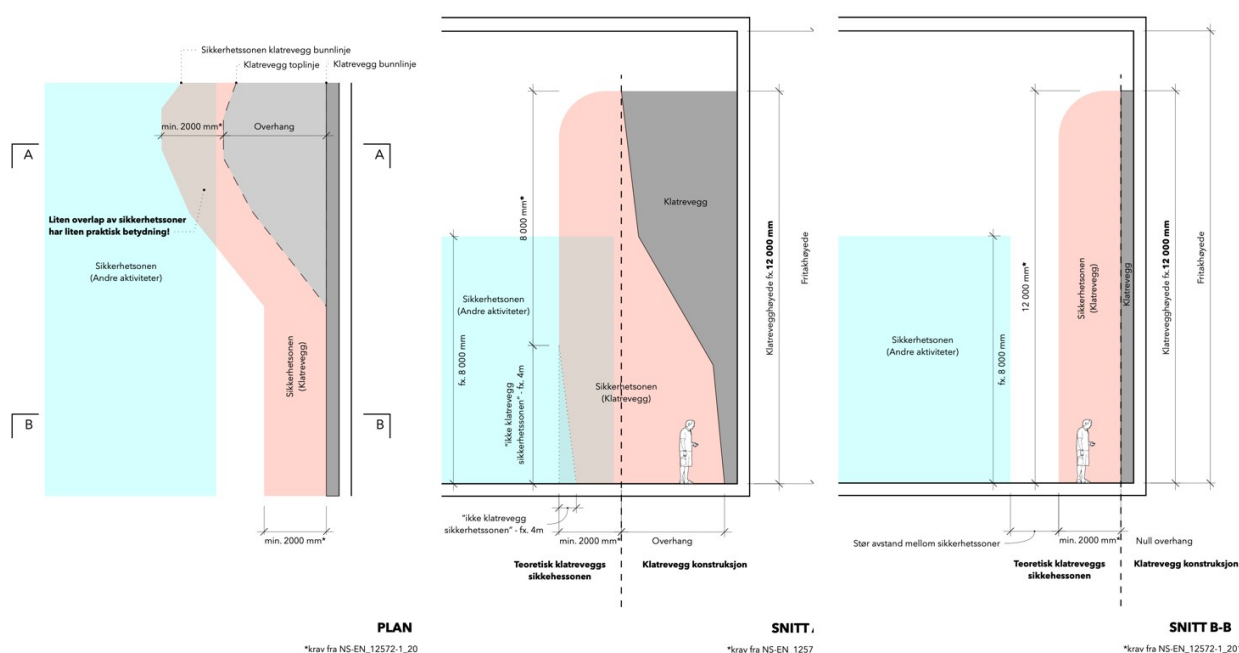
Det må tydelig komme frem at det er mulig å søke støtte til flere buldreanlegg i samme klatresenter, hvis buldreveggene f.eks. er fordelt over flere etasjer eller bygd for ulike formål.

4. Avgrensingen av sikkerhetssoner må justeres

I spillemiddelbestemmelsene står det at *sikkerhetssoner ikke kan overlappe hverandre* ved bygging av klatrevegger i eksisterende bygg. Denne formuleringen har forårsaket problemer i flere prosjekter hvor det ble umulig å få spillemiddelfinansiering. På grunn av klatreveggenes komplekse utforming i 3 dimensjoner vil dette kravet forhindre bygging av klatrevegg selv der hvor veggstrukturen ikke kommer med konflikt med anleggets øvrige aktiviteter, men hvor en liten del av teoretisk sikkerhetssone overlapper. Se figurene nedenfor for nærmere forklaring.

Konsekvensen av denne begrensningen er at klatrevegger bygd i eksisterende lokaler blir satt opp som plane, vertikale vegger – helt uten overheng slik gode trenings- og konkurransevegger krever. Med en liten justering av kravet vil små og mellomstore klubber få langt bedre muligheter til å bygge gode klatrevegger i eksisterende idrettshaller.

NKFs forslag: Formuleringen «Sikkerhetssoner kan ikke overlappe hverandre. Dette gjelder også eventuelt overheng» bør erstattes med: «Klatrevegg, inkludert overheng, kan ikke komme i konflikt med andre aktiviteter og deres sikkerhetssoner». Bestemmelsen om at sikkerhetssoner ikke kan overlappe hverandre bør bare gjelde for klatreanlegget i seg selv, slik at møtende klatrevegger ikke kan ha overlappende sikkerhetssoner.

Figur 2: Overlapp av sikkerhetssoner uten reell brukskonflikt.

5. Høydekravet til buldrevegger må presiseres.

Minimumshøyden på buldrevegger er satt til 3,5 meter. Av arkitektene som prosjekterer bygg blir dette automatisk tolket som en tilstrekkelig fri takhøyde, uten å vite at fallunderlaget (støtdempende madrass) under buldreveggen vil ta opp mellom 30 og 40 cm av høyden. Videre er det et gjentakende problem at det ikke blir tatt tilstrekkelig hensyn til at ventilasjon, lys og sprinkleranlegg bør være plassert høyere enn buldreveggene. Resultatet er at det blir bygd en rekke buldrearlegg der gjenværende buldre høyde etter installasjon kan bli så liten som 2,5 meter. Dette er ikke tilstrekkelig. Minstehøyden på den delen av veggflaten som er tilgjengelig for klatring skal etter vårt syn være 3,5 meter, med et mulig unntak for buldrevegger bygd spesielt for mindre barn (dette er et av mange punkter som burde være inkludert i veilederen).

NKFs forslag: Det må spesifiseres i spillemiddelbestemmelsene at den oppgitte minimumshøyden ikke gjelder takhøyden, men høyden av selve buldreveggen målt fra sikkerhetsgolvets overflate til toppen av buldreveggen.

6. Korrigering av henvisningen til NS-EN 12572

I innledningen til 2024-rundskrivets kap. 2.6.26 om klatrearlegg står det at “krav til gulvareal rundt selve klatreflaten skal være i hht NS-EN 12572-1:2017”. Det finnes imidlertid ikke krav til gulvareal i denne standarden (kun tauklatring). Henvisningen må endres til NS-EN 12572:2017, slik at standardens del om buldrevegger (NS-EN 12572-2:2017) blir inkludert.

6. Innføring av tilskudd til vippbare LED-buldrevegger

Vippbare LED-buldrevegger er en ny type buldre- og treningsvegger som er svært allsidig og areal-effektiv. Veggene kan vippes, slik at klatrere på ulike nivåer kan bruke samme vegg. Typisk har disse veggene rundt 30 klatretak per m², mot 5 på en vanlig buldrevegg. LED-lys bak hvert klatretak kan slås av og på for å vise ulike klatreruter. Lyskombinasjoner for ulike ruter med ulik vanskelighetsgrad kan legges inn av klatrerne selv med en app som henter data fra en åpen database med klatruter som deles over hele verden. På den måten kan klatrerne trene på «samme buldrevegg» i forskjellige buldrearlegg. Det organiseres konkurranser på slike vegger der folk over hele landet kan konkurrere mot hverandre uten at de trenger å reise.

Vippbare LED-buldrevegger er mer kompliserte og dyrere enn en vanlig buldrevegg, men gir langt mer effektiv bruk av gulvareal og klatreflater. De er i ferd med å bli et krav i nesten alle nye buldreveggprosjekter som NKF kjenner til. Vi har også mange klatreklubber som ønsker å få en slik vegg inn i sine eksisterende lokaler.

Den mest ettertraktede typen vipubar LED-buldrevegg er for tiden «Kilter 12x12 Original». Den har ca. 16 m² klatreflate, kan vippes fra 15 til 70 grader fra vertikalen og har LED-styring med app. Denne typen koster i totalleveranse ca. 600.000 kroner inkl. mva. Både mindre og større versjoner finnes tilgjengelige, og enda større systemer er under utvikling.

Med inkludering av vippbare LED-buldreveggen er det naturlig at den vippbare LED-buldreveggens antall m² ikke inngår i søknaden for buldrearlegg, men står som et selvstendig punkt.

NKFs forslag: Vi ønsker å få inn en tilskuddsmulighet for vippbare LED-buldrevegger opp til 250.000 kroner per vegg, tilsvarende maksimalt 1/3 av godkjente totalkostnader. Dette forslaget er

basert på alle elementer som inngår i en totalleveranse: klatreflater med bærende konstruksjon, vippesystem, elektronikk, elektriske installasjoner, klatretak, LED-lys, app, fallunderlag/tjukkas i hele fallsonen, samt frakt og montering.

7. Innføring av tilskudd til autobelay

Autobelayer (selvsikringstromler) har blitt en viktig del av innendørs klatring i løpet av de siste få årene. Populariteten til disse enhetene øker veldig raskt. Utstyret utgjør en stor kostnad for anleggseierne, så det er ønskelig å få denne typen utstyr inn i spillemiddelordningen for klatreanlegg. Antall autobelayer i en klatrehall varierer mye, men øker med hallens størrelse. Vår erfaring er at klatresentrenes ønsker spenner fra 1 til 20 stykker.

NKFs forslag: Vi ønsker at tilskuddsordningen for klatreanlegg utvides med et særskilt punkt om autobelayer, med ramme satt til 1/3 tilskuddsandel basert på en gjennomsnittlig kostnad på 50.000 kroner inkl. mva. Dette beløpet er et gjengs grunnbeløp ved prosjektering.

Med vennlig hilsen

Johanna Solberg
Generalsekretær, Norges klatreforbund